

MURAWY KSEROTERMICZNE

Szałwia łąkowa (*Salvia pratensis*)

Pięciornik piaskowy (*Potentilla arenaria*)

Driakiew gołębia (*Scabiosa columbaria*)

Murawy kserotermiczne to bardzo rzadkie i zagrożone w skali całej Europy zbiorowiska roślinne. Powstają w miejscach gorących, suchych, mocno nasłonecznionych, zasobnych w wapń. Takie właśnie skrajne warunki siedliskowe występują na brzegach dużych dolin rzecznych, gdzie w wyniku podmywania przez wodę powstają strome, odsłonięte i osypujące się skarpy. W takich miejscach większość roślin leśnych lub łąkowych nie jest w stanie przetrwać ze względu na niekorzystne środowisko (sucho i gorąco!), a mogą się utrzymać jedynie gatunki specjalnie przystosowane do funkcjonowania w takim środowisku. Dodatkowo, murawy uzależnione są od ekstensywnego użytkowania, głównie wypasu zwierząt, rzadziej koszenia lub okazjonalnego wypalania - te czynniki dodatkowo eliminują rośliny leśne i łąkowe pozostawiając gatunki kserotermiczne.

Pochodzenie muraw w Polsce nie jest do końca jasne. Z jednej strony rozpatrywana jest hipoteza naturalnego rozprzestrzeniania się tego typu roślinności wraz z cofaniem się lodowca. Z drugiej, wiemy, że w ich utrzymaniu duży udział miała wielowiekowa gospodarka pasterska człowieka. Niezależnie jednak od historii i pochodzenia roślin i całych zespołów roślinnych, obecnie murawy kserotermiczne występują na niewielkich, mocno izolowanych i zagrożonych stanowiskach. Do głównych zagrożeń muraw należy sukcesja, a więc przekształcenia siedlisk w kierunku zbiorowisk leśnych. Proces ten wynika z porzucania użytkowania (wypasu, koszenia), ograniczenia czynników zaburzających (np. stabilizacja brzegów rzek) oraz z przekształcania muraw w pola uprawne i celowego zalesiania.